

STORTINGET

Representantforslag 11 S

(2024–2025)

fra stortingsrepresentantene Marius Arion Nilsen, Frank Edvard Sve, Morten Stordalen, Sylvi Listhaug og Alf Erik Bergstøl Andersen

Dokument 8:11 S (2024–2025)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Marius Arion Nilsen, Frank Edvard Sve, Morten Stordalen, Sylvi Listhaug og Alf Erik Bergstøl Andersen om å redusere bompengebelastningen på E39 Mandal–Kristiansand

Til Stortinget

Bakgrunn

Ny E39 mellom Kristiansand og Mandal sto ferdig i november 2022. Reisetiden mellom byene ble med dette halvert, via en effektiv og trafikk sikker firefelts vei. Dessverre er veien delvis finansiert med bompenge, hvor takstene i dag er blitt så høye at folk unngår bruk av veien.

Den gamle veien fra Kristiansand vest til Mandal har svært varierende standard, og store deler av strekningen er tofeltsvei med direkte avkjørslar, dårlig kurvatur og flere bratte partier. Vinterframkommeligheten er til tider svært dårlig, og den nye veien ble bygget for å bøte på dette. Veien løste flere utfordringer med den gamle veien, da både kapasiteten og sikkerheten nå er vesentlig bedre. Imidlertid er bompengebelastningen blitt så høy at mange velger å ikke benytte veien, og benytter i stedet gammel vei med vesentlig dårligere standard. Dette er urovekkende da gammel vei har vært belemt med svært mange alvorlige ulykker og mange dødsfall.

Veiprojektet og finansieringen ble vedtatt av Stortinget i 2017, og da ble innkrevningstiden satt til 15 år, jf. Prop. 135 S (2016–2017) og Innst. 469 S (2016–2017).

Som forutsetning for at prosjektet skulle bli nedbetalt i løpet av innkrevingsperioden, ble det beregnet at gjennomsnittlig bompengebelastning per passering måtte være på 17–42 kroner.

Allerede fra åpningen var bompengene høye, med 90 kroner for passering av fire bomstasjoner på 26 km mellom Kristiansand og Mandal. Takstene ble økt med mer enn 30 pst. i februar 2024, og forslagsstillerne mener at bomtakstene nå er uholdbart høye. Dette sees tydelig ved at trafikk tallene er vesentlig lavere enn estimert på ny vei, og vedvarende høye på sideveier. Det koster nå hele 127 kroner å kjøre hele strekningen med personbil hver vei. For lastebiler må en ut med hele 762 kroner tur–retur for å bruke ny vei mellom Kristiansand og Mandal. Virkningen av enda høyere bomtakster er at bilistene og næringslivet finner andre alternativer, og trafikk grunnlaget svikter.

Forslagsstillerne mener at situasjonen man ser på veistrekingen, er uakseptabel. Nye veier bygges for at de skal brukes, øke samfunnsnytt og produktiviteten, og gi mer kapasitet samt bedre sikkerhet. Det altfor høye bompengenivået tvinger i stedet folk over på den gamle veien. Hele 47 pst. av trafikantene valgte å bruke den gamle veien i 2023, til tross for at ny vei gir betydelig kortere reisetid og høyere sikkerhet. Dette kan bli en utfordring for trafikk sikkerheten over tid. Forslagsstillerne mener det blir helt feil når bomtakstene økes uforholdsmessig mye mer enn det flertallet på Stortinget vedtok da veien skulle bygges.

Det er også grunn til å bemerke at i tillegg til bompengene på denne strekningen er det også nye bompenge rundt Kristiansand knyttet til byvekstavtalen. Totaltrykket på bompenge blir her formidabelt, og befolkning og næringsliv skadelidende.

Innføring av bompenger på den gamle veien som løsningsforslag for å tvinge bilistene over på ny vei må ansees som uholdbart. Det skal være et bomfritt alternativ. Forslagsstillerne mener takstene på den nye veien må bringes ned på et nivå som gjør at folk finner det rimelig å bruke veien, og at trafikkgrunnlaget økes.

Forslagsstillerne mener det er galt at bilistene skal måtte betale uforholdsmessig mye mer enn det Stortinget opprinnelig vedtok, og mener at bompengebelastningen for pendlere må reduseres.

Forslagsstillerne mener at den beste løsningen vil være å redusere bompengegjelden ved å tilføre mer statlig kapital til prosjektet, men er åpne for at det kan finnes flere alternativer for å redusere bomtakstene i prosjektet uten å skyve regningen over på andre bilister, deriblant å se på forlenget nedbetalingstid.

Forslagsstillerne vil minne om hva en samlet transport- og kommunikasjonskomité skrev i innstillingen om veiprojektet i 2017 (Innst. 469 S (2016–2017)). Der

ble det fremhevet at denne strekningen var en veistrekning som ansees som en hovedforbindelse, med et akutt behov for bedret fremkommelighet og sikkerhet, spesielt grunnet mye tungtrafikk, som på denne strekningen er bortimot 20 pst. av antall kjøretøy. Tungtveiende grunner taler derfor for at det bør tas en ny gjennomgang av bompengesituasjonen på strekningen, slik at en minnelig løsning kan utarbeides.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen gjennomgå bompengefinansieringen for E39 Mandal–Kristiansand og snarest komme tilbake til Stortinget med forslag som vil redusere bompengebelastningen i veiprojektet.

16. oktober 2024

Marius Arion Nilsen

Frank Edvard Sve

Morten Stordalen

Sylvi Listhaug

Alf Erik Bergstøl Andersen